IS-SITT HADD MATUL IS-SENA (2020) KRISTU JOFFRI TWELID GDID

Contributed by Frans Galea
Saturday, 15 February 2020

Din
hija il- Liturgija tas-Sitt Hadd ta' matul is-sena (2020) bi hsibijiet min Joe Rapa.

Bin Sirak, li minnu
l-Knisja tislet l-Ewwel Qari tal-lum, jg'id: “Hu qeg'edlek quddiemek in-nar u l-ilma; liema trid minnhom, midd idek g'alih.” (Sir. 15, 16). In-nar u l-ilma huma l-Mewt u l-&ajja. Po!!a quddiemna l-g'a|la meta wriena r-Rieda tieg'u x’inhi, wriena fejn hi l-Qdusija, kixfilna fejn hemm il-&ajja vera, meta
ta lill-bniedem l-“G'axar Kelmiet tal-&ajja”, jew l-G'axar Kmandamenti. L-awtur
jag'fas 'afna fuq il-libertà tal-bniedem quddiem din l-g'a|la.

Bin Sirak jidher li
jag'milha sempli i |-|ejjed din l-g'a|la!
Hu fa li, anzi naturali, li tag'|el l-ilma min-nar! G'aliex, mela, l-bniedem ji|balja tant u
qajla jirnexxilu jag'|el il-&ajja minflok il-Mewt? L-g'ala, f’'afna irkostanzi jidher tant
diffi li li wie'ed jag'mel ir-Rieda ta’ Alla, u jib|a’ li din flok se tag'tih
il-&ajja se ddewqu l-Mewt, il-persekuzzjoni, it-twaqqig' g'a - ajt... Hu jib|a’
li tisraqlu l-gost tal-&ajja; li tag'mlu differenti, meta l-bniedem hu gregarju,
i'obb ikun parti minn mer'la, mhux maqtug' g'alih wa'du.

Alla 'alaq lill-bniedem
tassew 'ieles, u ma setax ma jo'olqux hekk ladarba Alla hu M'abba. Imma xi !ralu l-bniedem biex it-triq t’Alla saret g'alih prova? Kristu nnifsu ma
jarax ‘it-tajjeb’ daqshekk 'afif b'al Bin Sirak, anzi jg'id bla tlaqliq: “G'addu mill-bieb id-dejjaq. G'ax wiesa’
l-bieb u spazju|a t-triq li tie'u g'at-telfien, u 'afna huma li jg'addu

minnha. Imma kemm huwa dejjaq il-bieb u
dejqa t-triq li tie'u g'all-'ajja, u ftit huma li jsibuha!” (Mt. 7,
13-14).

G'aliex Alla sar tant
diffi li? G'aliex kul'add g'andu
x’jag'mel, jew g'ajjien, jew m’g'andux mo'' quddiem stedina biex jikber
fl-g'arfien ta’ fejn hi l-vera &ajja, il-veru Fer'? Il-bniedem mhux mi!nun u,
fil-fond, jixtieq jag'mel it-tajjeb, imma Bin Sirak, mill-!did, jg'id: “Min jobg'od xi 'a!a ma jag'milhiex.” (Sir.
15, 11). G'aliex mela, meta kul'add
jixtieq il-pa i, tara l-inkwiet u n-nuqqas ta’ qbil kull fejn t'ares, 'afna
drabi anke fil-Knisja stess? Huwa ar li
l-'elsien li ta Alla lill-bniedem fil-bidu, issa huwa kkundizzjonat
tassew. L-ispirtu tal-bniedem hu ferut u
San Pawl jg'id: Naf li mhux dak li rrid
nag'mel i|da dak li ma rridx... Ir-rieda tajba qieg'da hemm fija, imma li
nag'mel it-tajjeb mhux hemm. M’inix
nag'mel it-tajjeb li rrid imma l-'a|in li ma rridx.” (Rum. 7, 15w). Hawn San Pawl qed jitkellem fuq il-qag'da
tal-bniedem li g'adu ma sabx lil Kristu.
Infatti Kristu !ie biex jo'ro! lill-bniedem minn din il-kundizzjoni
tal-bniedem il-qadim, tan-natura mwaqqa’ li wiret f’!uf ommu mid-dnub ta’ Adam
’il hawn.

G'ax dak li qatel
lill-bniedem huwa li, f’waqt wie'ed, tilef l-inno enza tieg'u u ma baqax jafda
lil Alla. Hu jaf li g'andu b|onn Alla,
imma minnu nnifsu ma jistax i'obbu g'ax l-g'adu jinterpretalu l-Istorja tieg'u
u jikkonvin ih li Alla mhux Im'abba, li l-&ajja hi ddominata mix-“xorti”, li ma
tafx x’se ssib wara l-kantuniera. Din
il-prekarjetà, din l-insigurtà, l-bniedem ma jifla'x g'aliha. Fuq kollox ma jifla'x g'all-fatt li jrid
imut, jisparixxi, jg'ib. Il-bniedem ma
jridx imut, imma m’hemmx verità iktar erta mill-Mewt. Dan kollu jwebbislu
qalbu, u jag'milhielu mpossibbli li j'obb lil min jheddu, lil min hu rival,
lill-proxxmu. “U jekk Alla ma je|istix?”
jg'idlek...

Din hi xi ftit in-natura
marida, mwaqqa, feruta li biha twelidna.
Lil dan il-bniedem inutli tag'millu li!ijiet u toppridkalu l-morali. Sa ertu punt kapa i jasal u l-bniedem,
bl-isforzi tieg'u, !ie li jwettaq 'wejje! kbar, imma hu m’g'andux il-&ajja
!ewwa fih u dak kollu li jag'mel g'andu fih is-susa tal-mewt. Ma jistax jag'mel
opri tal-&ajja ta’ Dejjem. Hemm limitu
fejn jista’ jasal, u dan mhux tort tieg'u.
Min'abba l-bi|a’ tal-Mewt (ara
Lhud 2, 14-15), huwa mjassar u l-ilsir ikollu jag'mel dak li hu ordnat minn
sidu, f’dan il-ka| ix-xitan.

Hawn nibdew nifhmu xi ftit
il-kliem misterju| li Kristu jg'id lil Nikodemu fil-qalba tal-lejl (lejl =

dlamijiet = Mewt): “Tassew tassew
ng'idlek li jekk wie'ed ma jitwelidx mill-!did, ma jistax jara s-Saltna ta’ Alla.” (w. 3, 3). Kristu kien qed ikellem lil ra!el “tajjeb” li
b’'iltu kollha kien qed jipprova jobdi l-Li!i. Id-dinja mimlija nies ingannati
fuqhom infushom. Din hi l-problema kbira
li Alla g'andu bina. G'alhekk esù kien
itenni li l-pubblikani u l-prostituti kienu se jid'lu fis-Saltna iktar
fa ilment. Dnubhom kien jidher. G'andna
manija, ferne|ija li nlibbsu din in-natura mejta, qattiela li biha twelidna,
il-bniedem il-qadim, bi lbies pulit biex na'bulu ta't xi opri twajba r-rejalta
tal-marda tal-!diem li g'andu minn ta't.
Mhux g'alhekk lil wie'ed tg'idlu kelma bla intenzjoni 'a|ina u twe!!g'u
biha? A'na mimlijin !rie'i mo'bija u
fa li li wie'ed, bla ma jinduna, jag'fas fuq xi !er'a b’kelma |ejda u
mmutu. Litteralment immutu. Din il-Mewt kapa i twasslek biex toqtol!

“Imma Alla hekk 'abb lid-dinja li ta lil Ibnu
l-wa'dieni, biex kull min jemmen fih ma jintilifx, i|da jkollu l-'ajja ta’
dejjem.” (w. 3, 16). Alla biss jafna. Iktar minna jaf li twelidna “mejtin”. Hu tana l-Li!i biex nindunaw li a'na
mejtin! Tana l-Kelmiet tal-&ajja biex
niskopru li lkoll midinbin u bla sa''a li nkunu !usti, 'ielsa, qaddisa...
ji!ifieri “'ajjin”. Min minna g'andu
l-'ila jobdi l-Li!i s'i'a jew jg'ix id-Diskors tal-Muntanja?? Is-sens li San
Pawl jara fil-g'oti tal-Li!i lil I|rael hu li quddiem il-Li!i, I|rael u a'na
lkoll nindunaw li g'andna b|onn ta’ Salvazzjoni serja, ta’ Twelid did. Min'abba f’hekk Alla ma ji!!udikaniex. “G'ax
Alla ma bag'atx lil Ibnu fid-dinja biex jag'mel 'aqq mid-dinja, imma biex
id-dinja ssalva permezz tieg'u.” (w. 3,
17).

Ekku l-Im'abba u l-g'o||a
ta’ Alla! Fi Kristu joffrielna Twelid
did g'al natura !dida, Bniedem did li kapa i jg'ix il-Li!i u d-Diskors
tal-Muntanja b’mod naturali. Is-si!ra tinag'raf
mill-frott tag'a! Il-bniedem irid
jikkopera billi jemmen li hu tant jiswa li l-Missier bag'at lil Ibnu biex
ibati, jmut u jirba' il-Mewt espressament g'alih! Daqshekk hi serja l-qag'da ta’ kull wie'ed
minna! Min jemmen f’dan, Alla jag'tih
l-Ispirtu tieg'U, in-natura tieg'U rebbie'a fuq il-Mewt u fuq dak kollu li
jbe||ag'na u jag'milna kostretti nidinbu.

Dan hu l-G'erf li g'andu
b|onn il-bniedem: li jag'raf il-qawwa ta’ Kristu mhux g'ax mg'allem dwarha
imma g'ax hi pre|enti fih. Fuq
Kristu nparlaw 'afna imma bi||ejjed Kelma wa'da ‘underlined’ mill-Ispirtu
s-Santu u int tibda tg'ix g'all-ewwel darba. Dan hu l-G'erf mo'bi f’misteru, li Alla fassal qabel
i|-|mien g'all-glorja tag'na. A'na n'abbru “dak li g'ajn qatt ma rat u widna qatt
ma semg'et”, u dak li qatt ma tnissel f’qalb il-bniedem, dak li Alla lesta g'al
dawk li j'obbuh.” (1 Kor. 2, 7w).
Dan l-G'erf jitfi l-g'erf li jg'allmu l-universitajiet u li a'na nu|awh
biex nakkwistaw x’nonfqu, x’nilbsu u x’nieklu, imma kemm nies ja'arqu
l-ener!ija tag'hom biex jakkwistaw dan u mhux l-ie'or!

Kelma tal-a"ar: il-Van!elu tal-lum mhux
Li!i imma ritratt tan-Nisrani, ritratt ta’ dak li tnisslet fih in-natura
l-!dida li Alla weg'edna fil-Mag'mudija.
Huwa r-ritratt tal-bniedem ‘&aj’ tassew.
Din il-&ajja dida hi tag'na b’wirt g'ax akkwistaha g'alina l-Mulej
esù. Hija opra tieg'u u mhux tag'na.

Il-Litur!ija tal-Kelma
tal-lum:

Qari I

Lil 'add ma r'ielu jidneb.

Sir 15, 15-20

Qari mill-Ktieb ta’ Bin Sirak

Jekk trid tista’ t'ares il-kmandamenti,

u b’rieda tajba tista’ tkun fidil.

Hu qeg'edlek quddiemek in-nar u l-ilma;

liema trid minnhom, midd idek g'alih.

Quddiem il-bniedem hemm il-'ajja u l-mewt,

u liema tixtieq qalbu lesta g'alih.

G'ax g'erf il-Mulej hu bla qjies,

qawwi f’seteg'tu u jara kollox.

G'ajnejh fuq dawk li jib|g'u minnu,

u jag'raf kull ma jag'mel il-bniedem.

Lil 'add ma qabbad jg'ix 'a|in,

u lil 'add ma r'ielu jidneb.

Il-Kelma tal-Mulej

R/. Irroddu 'ajr lil Alla

Salm Responsorjali

Salm 118 (119), 1-2.4-5.17-18.33-34

R/. (1b): Henjin dawk li jimxu fil-li!i
tal-Mulej

Henjin dawk li triqthom bla 'tija,

li jimxu fil-li!i tal-Mulej.

Henjin dawk li j'arsu l-pre etti tieg'u,

u li jfittxuh b’qalbhom kollha. R/.

Int tajt il-pre etti tieg'ek,

biex in'arsuhom bir-reqqa.

&a j|omm s'i' il-mixi tieg'i

fil-'arsien tal-kmandamenti tieg'ek! R/.

Kun twajjeb mal-qaddej tieg'ek,

ag'tini li ng'ix u n'ares il-kelma tieg'ek.

Ifta'li g'ajnejja,

biex nara l-g'e!ubijiet tal-li!i tieg'ek. R/.

G'allimni, Mulej, it-triq tal-kmandamenti
tieg'ek;

jiena rrid nibqa’ fiha sa l-a''ar.

Fehemni biex in'ares il-li!i tieg'ek

u nag'milha b’qalbi kollha. R/.

Qari II

Alla fassal il-g'erf mill-bidunett g'as-seb'
tag'na.

1 Kor 2, 6-10

Qari mill-Ewwel Ittra ta’ San Pawl Appostlu lill-Korintin

&uti, a'na ng'allmu l-g'erf fost dawk li huma
perfetti, imma mhux l-g'erf ta’ din id-dinja, anqas l-g'erf tal-prin pijiet ta’
din id-dinja, li se jintemmu fix-xejn. Ng'allmu l-g'erf ta’ Alla mo'bi
f’misteru, li Alla fassal qabel i|-|mien g'all-glorja tag'na.

Ebda wie'ed mill-mexxejja ta’ din id-dinja ma

g'arfu; kieku g'arfuh, qatt ma kienu se jsallbu lill-Mulej tal-glorja.

Imma, b'alma hu miktub: “Dak li g'ajn qatt ma
rat u widna qatt ma semg'et, u dak li qatt ma tnissel f’qalb il-bnedmin, dak
Alla lesta g'al dawk li j'obbuh”.

Alla rrivelahulna permezz tal-Ispirtu; g'ax
l-Ispirtu jg'arbel kollox, sa fil-qieg' ta’ Alla.

Il-Kelma tal-Mulej

R/. Irroddu 'ajr lil Alla

Akklamazzjoni qabel l-Evan!elju

ara Mt 11, 25

Hallelujah. R/. Hallelujah

Infa''rek, Missier, Sid is-sema u l-art,

g'ax dawn il-'wejje! tas-saltna wrejthom
li - kejknin.

R/. Hallelujah

Evan!elju

Fl-img'oddi hekk intqal, imma jiena
ng'idilkom.

Mt 5, 17-37

Qari mill-Evan!elju skond San Mattew

F’dak i|-|mien, esù qal lid-dixxipli tieg'u: “Xejn ta'sbu li !ejt inwaqqa’ l-Li!i jew
il-Profeti; jiena ma !ejtx biex inwaqqag'hom, i|da biex inwassalhom g'all-milja
tag'hom. Tassew ng'idilkom, li sa ma jkunu g'addew is-sema u l-art anqas
l-i|g'ar ittra jew tikka wa'da mil-Li!i ma titne''a sa ma jkun se'' kollox.
Jekk mela xi 'add i!ib fix-xejn wie'ed mill-i|g'ar minn dawn il-kmandamenti u
jg'allem lin-nies biex jag'mlu l-istess, dan jissejja'

l-i|g'ar fis-Saltna tas-Smewwiet. Imma min
i'arishom u jg'allimhom, dan kbir jissejja' fis-Saltna tas-Smewwiet. Ng'idilkom
li, jekk il-'ajja tajba tag'kom ma tkunx 'afna a'jar minn dik tal-kittieba u
l-Fari|ej, ma tid'lux fis-Saltna tas-Smewwiet.

Smajtu xi ntqal lin-nies ta’ dari: “La toqtolx.
Jekk xi 'add joqtol ikun 'aqqu l-kundanna”. Imma jiena ng'idilkom li l-kundanna
tist'oqq ukoll lil min jinkorla g'al 'uh. Jekk imbag'ad xi 'add lil 'uh
jg'idlu: “ ifa,” ikun 'aqqu l-kundanna tas-Sinedriju; u jekk jg'idlu: “Iblah,”
ikun 'aqqu n-nar tal-infern.

Mela jekk tkun qieg'ed ittalla’ l-offerta
tieg'ek fuq l-artal u hemm tiftakar li 'uk g'andu xi 'a!a kontra tieg'ek, 'alli
l-offerta tieg'ek hemmhekk quddiem l-artal u mur l-ewwel irran!a ma’ 'uk, u
mbag'ad ejja talla’ l-offerta tieg'ek.

Lil min ikun se jtellg'ek il-qorti 'udu
bil-kelma t-tajba mill-aktar fis waqt li tkun g'adek mieg'u fit-triq, li ma
jmurx jag'tik f’idejn l-im'allef, u l-im'allef f’idejn l-g'assies, u hekk issib
ru'ek fil-'abs. Tassew ng'idlek, minn hemm !ew ma to'ro!x qabel ma tkun 'allast
l-a''ar tliet 'abbiet.

Smajtu xi ntqal: “La tag'milx adulterju”. Imma
jiena ng'idilkom li kull min i'ares lejn mara biex jixtieqha jkun !a g'amel
adulterju mag'ha f’qalbu. Jekk g'ajnek il-leminija hi g'alik okka|joni ta’
dnub, aqlag'ha barra u armiha ’l bog'od minnek, g'ax aktar ikun jaqbillek jekk
tintiliflek bi a wa'da minn !ismek milli !ismek kollu jinxte'et fl-infern. U
jekk idek il-leminija hi g'alik okka|joni ta’ dnub, aqtag'ha barra u armiha ’l
bog'od minnek, g'ax aktar ikun jaqbillek jekk tintiliflek bi a wa'da minn
!ismek milli !ismek kollu jmur fl-infern.

Intqal ukoll: “Min jibg'at lil martu jkollu
jag'tiha l-kitba tad-divorzju”. Imma jiena ng'idilkom li kull min jibg'at lil
martu barra l-ka| ta’ |wie! 'a|in, iwaqqag'ha l-adulterju; u min ji||ewwe!
wa'da mibg'uta minn 'addie'or jag'mel adulterju.

Smajtu wkoll xi ntqal lin-nies ta’ dari:
“Tonqosx mill-weg'da li 'lift imma rodd lill-Mulej il-weg'diet li 'liftlu”.
Imma jiena ng'idilkom biex ma ta'ilfu xejn, u la bis-sema, g'ax hu t-tron ta’
Alla, u la bl-art, g'ax fuqha jserra' ri!lejh, u lanqas b’ erusalemm, g'aliex
hija l-Belt tas-Sultan il-kbir. U lanqas b’rasek ma g'andek ta'lef, g'aliex
inti anqas biss xag'ra wa'da ma g'andek 'ila tag'milha bajda jew sewda. Mela 'a
jkun id-diskors tag'kom: “iva, iva”; “le, le”; kull ma hu i|jed minn hekk ikun
!ej mill-&a|in”.

Il-Kelma tal-Mulej

R/. Tif'ir lilek Kristu